اقامتگاه‌های بوم گردی که سابقه کوتاه مدتی در ایران دارند به عنوان یکی از مکان‌های مناسب برای اسکان مسافران و گردشگران داخلی و خارجی، در استان‌های مختلف کشور چند سالی است که پذیرای مسافران است هم اکنون بیش از ۱۰ اقامتگاه بوم گردی در استان در حال فعالیت و ۱۱ اقامتگاه در حال بهره برداری است. همچنین درخواست بیش از ۳۰ متقاضی برای احداث این اقامتگاه‌ها در دست بررسی است.

۳۰ اقامتگاه بوم گردی در آستانه واگذاری به متقاضیان

آشنایی با اقامتگاه‌های بوم گردی در روستاهای خراسان رضوی

گردش چرخ روستا با صنعت بوم گردی

نسیم سهیلی- گاهی باید دور شد، از شهر، ترافیک، دود، آلودگی، زندگی ماشینی، سر و صدا و هیاهو و.... گاهی باید رفت و در دل طبیعت در یک روستای زیبا خانه گزید. جایی که آفتاب هر صبح از کنج پنجره ای رنگی طلوع می کند. باید ریه ها را از بوی کاهگل و نم پر کرد و طعم چای آتشی و غذای سنتی را چشید. در کنار سفر به روستایی زیبا، اقامت در یک خانه یا عمارت قدیمی که نمادی از سنت و آداب و رسوم آن ناحیه باشد؛ لذت و تجربه سفر را دو چندان می کند. جایی که تمام ویژگی های خانه مادربزرگ ها را دارد. مکانی که در آن می توان به گذشته و تاریخ تکرار نشدنی بازگشت و برای چند روز، زندگی مردم آن محل را از نزدیک حس و تجربه کرد.

■ **فعالیت ۱۰ اقامتگاه بوم گردی در خراسان رضوی**

اقامتگاه‌های بوم گردی که سابقه کوتاه مدتی در ایران دارند به عنوان یکی از مکان‌های مناسب برای اسکان مسافران و گردشگران داخلی و خارجی در شکل وفضایی منطبق با ساختار و فرهنگ آن مکان، در استان های مختلف کشور چند سالی است که پذیرای مسافران و گردشگران داخلی و خارجی است. استان خراسان رضوی نیز از این امر مستثنا نیست و از سال گذشته برخی از شهرستان ها و روستاهای این استان، از خانه های بوم گردی بهره مند شده اند. به گفته معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی استان خراسان رضوی، هم اکنون بیش از ۱۰ اقامتگاه بوم گردی در استان در حال فعالیت و ۱۱ اقامتگاه دیگر نیز در حال بهره برداری است. همچنین درخواست بیش از ۳۰ متقاضی برای احداث این اقامتگاه ها در دست بررسی است.

■ **تلاش برای کاهش مهاجرت و رونق اقتصاد روستا**

مسئول اقامتگاه های بوم گردی خراسان رضوی درباره ویژگی های این مکان ها به خراسان می گوید: خانه های بوم گردی در مناطق روستایی، پیرو ضوابط خاصی نیست و تنها بومی بودن آن کفایت می کند اما اگر در شهر باشد، قدمت و تاریخی بودن آن نیز مد نظر قرار می گیرد و هم اکنون ۱۰ خانه بوم گردی در استان در حال فعالیت است. «مهناز تقوی» هدف از احداث و راه اندازی این مکان ها را رسیدن به اهداف توسعه پایدار روستا یعنی کاهش مهاجرت به شهرها و درآمدزایی و اشتغال برای روستاییان می داند. وی ادامه می دهد: اولین مجوز راه اندازی خانه بوم گردی در این استان سال گذشته صادر شده و هنوز زود است که درباره درآمدزا بودن آن ها نتیجه گیری کنیم، اما مطمئنا ما نیازمند حمایت اهالی روستا و گردشگران هستیم. تقوی بیان می کند: استقبال از این مراکز در استان ما به دلایل مختلفی از جمله خلق و خوویژگی های خاص اهالی خراسان و... کمتر از سایر استان هاست.

■ **حمایت از سرمایه گذاری بومی ها**

وی خاطر نشان می کند: گاهی مردمی که به روستا سفر می کنند، مشکلاتی همچون رعایت نکردن برخی آداب و رسوم، قطع درختان، صدمه به طبیعت، ریختن زباله و... را برای اهالی آن جا به وجود می آورند لذا برخی از روستاییان نظر مساعدی به مسافران ندارند اما با کمک میراث فرهنگی جلسات توجیهی برای دهیاران روستا تشکیل شده تا آنان در مورد این گونه مسائل، توجیه شوند. مسئول اقامتگاه های بوم گردی استان خراسان درباره مشکلات این حوزه در ادامه می افزاید: سرمایه گذاری که از اهالی خود روستا نباشد، نمی تواند در امر احداث منطقه بوم گردی سرمایه گذاری کند یعنی مردم روستا قبولش ندارند و بر این اساس، بهتر است این افراد از اهالی خود روستا باشند تا به آن ها اعتماد شود لذا طی جلساتی با دهیاران روستاها از آنان خواسته ایم که اهالی روستا را در قبال این مسئله نیز توجیه کنند.

■ **جذابیت فرهنگ و رسوم برای گردشگران خارجی**

تقوی با اشاره به این که هتل های شیک، ارزش و جذابیت چندانی برای گردشگران خارجی ندارد، می افزاید: نمونه هایی بهتر از هتل های شیکی که در کشورمان وجود دارد، خارج از ایران نیز هست و گردشگر خارجی که بیشتر یک محقق است، آمده تا درباره آداب و رسوم، فرهنگ، خورد و خوراک و پوشاک یک منطقه تحقیق کند و با آن آشنا شود لذا اقامت در مکان های بومی و سنتی به او این امکان را می دهد تا از نزدیک با آن چه می خواهد آشنا شود و آن را لمس کند اما هتل و مسافرخانه چنین خاصیتی ندارد. وی تصریح می کند: گردشگران خارجی از اقامت در این خانه های سنتی تا کنون رضایت داشته اند و در کنار تحقیق درباره مسائل فوق، آن را تجربه نیز می کنند. وی با بیان این که آمار دقیقی از ورود گردشگر خارجی و اقامت آن ها در این مجموعه ها نداریم، اظهار می کند: باید بپذیریم استان خراسان رضوی در این راه نوپاست، اگرچه اولین خانه بوم گردی از سال ۸۲ در خور و بیابانک اصفهان تشکیل شد اما قدمت این مکان ها در استان ما کم است و نیاز به حمایت دارد.

■ **ظرفیت مهم کارآفرینی در روستاها**

ارگ رادکان در روستایی به همین نام در خراسان رضوی قرار دارد و اولین اقامتگاه بوم گردی این استان در آن جا افتتاح شد. این روستا به دلیل وجود برج تاریخی ارگ رادکان در آن محل به شهرت رسیده است و گردشگران زیادی را به خود جلب می کند. مدیر این اقامتگاه بوم گردی دغدغه مسائل فرهنگی و احساس نیاز در بازگشت به توانمندی ها و فرهنگ اصیل بومی ایرانی مردم را ایده اصلی کار خود می داند و در این باره به خراسان می گوید: انگیزه من ایجاد فضایی برای تبادل فرهنگی و برگشت به فرهنگ غنی ایرانی- اسلامی و همچنین کارآفرینی و بهبود وضع معیشت مردم روستا بود. «صادق کاظمیان» بیان می کند: تامین کلیه مایحتاج مورد نیاز اقامتگاه از روستا، استفاده از کارکنان محلی و افزایش خریدهای محلی توسط گردشگران از موارد با اهمیتی است که باید به آن توجه کرد زیرا این امر به طور جدی بر افزایش شاخص های رفاهی و اشتغال روستا موثر خواهد بود. وی درباره نقش عمده مناطق بوم گردی می افزاید: کارآفرینی نیاز جدی روستاها برای برون رفت از مشکلاتی از جمله بیکاری است و در این راستا گردشگری می تواند به عنوان ظرفیت مهم روستاها مورد توجه کارآفرینان قرار گیرد. این کارآفرین برتر روستایی کشور با ذکر این که مکان فیزیکی اقامتگاه، به دلیل سبک معماری، مبلمان بومی و... بخشی از جاذبه های گردشگری آن است، اضافه می کند: می توان به شکل غیر مستقیم، از توان اهالی روستا در تهیه و تولید مواد اولیه مورد نیاز اقامتگاه های بوم گردی، از جمله محصولات لبنی، خشکبار، زعفران، گیاهان دارویی و... استفاده کرد. این عضو هیئت موسس انجمن حرفه‌ای اقامتگاه‌های بوم گردی خراسان رضوی هدف اصلی از ایجاد و توسعه اقامتگاه‌هایی را که دارای هویت و ساختار بومی هستند، رسیدن به توسعه پایدار می داند و تصریح می کند: اقامتگاه‌های بوم گردی تنها جنبه اقامتی ندارد بلکه در آن ها فعالیت‌های مختلفی همچون ارائه غذا و نوشیدنی بومی، ساخت، آموزش و فروش صنایع دستی محلی، اجرای نمایش و موسیقی سنتی، برگزاری رویدادهای بومی و تورها و فعالیت‌های بوم گردی وجود دارد. وی در ادامه می افزاید: الگوی توسعه گردشگری در اقامتگاه بوم گردی، براساس گردشگری جامعه‌محور است که می‌تواند نقش عمده‌ای را در توانمندسازی مردم محلی، توسعه منابع انسانی، تنوع و رشد اقتصادی و همچنین خلق فرصت‌های شغلی جدید ایفا کند. لازم به یادآوری است رویکرد مبتنی بر جامعه محلی، از الزامات توسعه گردشگری پایدار است.

■ **چالش ها و مشکلات**

کاظمی درباره چالش ها و مشکلات کار در اقامتگاه بوم گردی می گوید: پروژه هایی که در محیط های روستایی اجرا می شود، توجه و احترام به جامعه محلی میزبان و نیز فرهنگ و سنن آن ها را می طلبد در غیر این صورت، طرح ها موفق نخواهند بود. وی بیان می کند: گردشگری به عنوان صنعتی پایدار با توجه به قابلیت های تاریخی و طبیعی کشورمان، می تواند در اولویت توسعه کشور قرار گیرد که در این راستا حمایت مادی و معنوی مدیران و تصمیم گیران را می طلبد. مدیر اقامتگاه بوم گردی رادکان درباره نتایج وجود این مناطق؛ در ادامه می افزاید: در صورتی که برای ایجاد اقامتگاه های بوم گردی ظرفیت سنجی مناسب و منطقه ای صورت گیرد و به شکل قارچ گونه و بی رویه مجوز احداث به آن ها داده نشود، این مکان ها می تواند نتایجی از جمله دوستی فرهنگ ها و جوامع، حفظ منابع و میراث طبیعی، حفظ فرهنگ مردم منطقه و توسعه پایدار را سبب شود.

■ **تنها اقامتگاه بوم گردی در سرزمین بادها**

یکی از نمونه های موفق شهرستان های استان در جذب گردشگر و افزایش تعداد آن، شهرستان خواف است. سال هاست نام نشتیفان و آسیاب هایش در شرف جهانی شدن است و همین زمزمه ها پای بسیاری از گردشگران داخلی و خارجی را به سرزمین بادها باز کرده است. احداث اقامتگاه بوم گردی در این منطقه که تا سال پیش از داشتن هتل و حتی مسافرخانه نیز بی بهره بود؛ خود به جذب و ماندگاری گردشگر در این شهرستان کمک کرده است. مسئول اقامتگاه بوم گردی شهر نشتیفان، علاقه خود را به میراث فرهنگی منطقه و زادگاهش، علت اصلی شروع این فعالیت می داند و در ادامه به خراسان می گوید: پیش از این، هیچ هتل، مسافرخانه یا اقامتگاهی برای مسافرانی که به این شهرستان می آمدند وجود نداشت و از سال ۸۸ به بعد با همکاری فعالان میراث فرهنگی شهرستان، گروه ها و اشخاص شناخته شده متعددی به شهرستان آمدند که برای اسکان آن ها از مدارس شبانه روزی و خانه های شخصی استفاده می کردیم. هدف ما، شناساندن و معرفی شهرستان و به تبع آن رونق گردشگری در شهرستان و رسیدن به توسعه‌ای فراگیر و پایدار بود. «عبدالحق پورعقوب» می افزاید: برای این منظور از فعالان و کارگزاران آژانس های مسافرتی تهران نیز دعوت کردیم که این امر مورد توجه آن ها قرار گرفت اما مشکل عمده باز هم نبود محل اسکان برای مسافر و گردشگر بود. وی با تاکید بر ضرورت محل اسکان در جذب و ماندگاری گردشگر، خاطرنشان می کند: تلاش شد تا مکان اسکان مناسبی برای مسافران ایجاد شود اما کمبود گردشگر، انگیزه احداث هتل را از سرمایه گذار گرفته بود و موفقیتی در این راه حاصل نشد تا این که پایگاه پژوهشی آسباد های نشتیفان برای اسکان موقت مسافران مرمت و آماده شد و اولین گروه گردشگری در سال ۹۵ در این محل اسکان داده شد که نتیجه آن رضایت بخش بود و باعث افزایش ۷ برابری ورود گردشگر تا پایان آذرماه همان سال شد. وی درباره دلایل برتری اقامتگاه‌های بوم گردی نسبت به هتل می گوید: قیمت پایین اسکان، استفاده از غذاهای محلی و بومی، ارتباط نزدیک با مردم محلی، بومی و سنتی بودن خانه های بوم گردی و همچنین مشارکت و تجربه مسافر در مشاغل سنتی مثل آشپزی و... باعث می شود وی از نزدیک شیوه زندگی روستایی یا محلی را تجربه و لمس کند که خود به عنوان یک جاذبه گردشگری مطرح است همچنین می تواند نقش بسیار زیادی در جذب گردشگران داخلی و خارجی داشته باشد.

یادداشت

معصومه توانگر، سرپرست
معاونت گردشگری خراسان رضوی

گامی برای توسعه گردشگری روستایی

اقامتگاه های بوم گردی در راستای توسعه گردشگری، اشتغال و توسعه اقتصاد روستایی مورد توجه سازمان میراث فرهنگی و گردشگری استان است و مسائل مربوط به آن پیگیری می شود. همچنین در صورت لزوم و برحسب تشخیص کارشناسان از صندوق کارآفرینی امید، اعتبارات و تسهیلات مورد نیاز در اختیار متقاضیان احداث این مجموعه ها قرار می گیرد. سه روستای شمخال، زعفرانیه و دیزباد به عنوان روستاهای هدف گردشگری در استان مورد توجه است. به طور کلی شش روستای گردشگری در استان خراسان رضوی هدف ماست و امسال در برنامه ششم مقرر شده که با هدف توسعه گردشگری به این روستاها توجه ویژه شود، همچنین بر توسعه اقامتگاه های بوم گردی در آن ها تاکید داریم. ایجاد اشتغال و درآمد برای روستاییان یکی از مهم ترین اهداف احداث این مراکز در روستاهاست. افزایش درآمد روستاییان، تقویت اعتبار جامعه روستایی و بومی از سایر اهداف است، همچنین از این طریق می توانیم فرهنگ بومی روستا را نیز به گردشگران داخلی و خارجی معرفی کنیم. پخت و فروش غذاهای سنتی همراه با معرفی آن به گردشگران و رونق کشاورزی روستایی از سایر مزایای ایجاد و توسعه مکان های بوم گردی است؛ در کنار اقامت در این مکان ها از آثار تاریخی آن روستا نیز بازدید می شود همچنین وجود یک اقامتگاه به عنوان محل اسکان گردشگران می تواند مدت ماندگاری آنان را افزایش دهد و باعث توسعه گردشگری روستایی شود و نباید تنها به فضای شهری اکتفا شود. در تعامل با آژانس های مسافرتی سعی کرده ایم این مکان ها را به آن ها معرفی کنیم. بحث اقامتگاه های بوم گردی برای معرفی شهرستان ها و روستاهای استان خراسان رضوی در کنار شهر مشهد، در اولویت های کاری ما قرار دارد و در شهریور ماه نیز نمایشگاه هایی در همین راستا برگزار خواهد شد که این اقامتگاه های بوم گردی در آن جا معرفی می شود. برای معرفی این اقامتگاه ها به گردشگران خارجی و آژانس هایی که ورود این افراد را بر عهده دارند، اقداماتی در دست انجام است؛ تبلیغات از طریق سایت های اینترنتی و اقداماتی از این دست در دستور کار قرار دارد زیرا این فعالیت نو پاست و باید تعداد این اقامتگاه ها به عدد قابل توجهی برسد تا بتوانیم تبلیغات خود را از طریق سایت ها و به زبان انگلیسی برای گردشگران خارجی نیز آغاز کنیم. البته برای ارائه خدمات در سطح گسترده باید زیرساخت های آن آماده باشد و تنها ایجاد یک اقامتگاه کافی نیست. همچنین بحث حمل و نقل، روابط بین الملل، مسیرهای رفت و آمد و... از جمله مسائل دیگری است که در این باره باید به آن توجه شود.

جدول سخت [شماره ۱۱۸]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی: ۱- چیرگی- شبیه و نظیر- بیزار و متنفر- فیلمی ساخته رخشان بنی اعتماد با بازی فریماه فرجامی ۲- جایز- دلبر- بازی و سرگرمی- از رشته های پزشکی ۳- ظرف غذاخوری- منطقه ای حفاظت شده در مازندران- آنچه غیر از خدا باشد ۴- پارک جنگلی جاده تالش به انزلی- آهارزده- آبروریزی ۵- زائوترسان- بزدل- رودی در لهستان- دست آموز- مهاجرت دسته جمعی ۶- تیمارگر اسب- صاحب کتاب ارزشمند الغدیر- روزها ۷- از سرداران بهرام چوبین- کوچکترین واحد نظامی- پیش- خواهر زئوس در اساطیر یونانی- نفی عرب ۸- نوعی آش نذری- کوه سیمرغ- شیوه عمل ۹- بوزینه آدم نما- فیلسوف آمریکایی و بنیانگذار فلسفه پراگماتیسم- کنج و گوشه ۱۰- روزنامه چاپ بغداد- بدخلق- تباشیر فرنگی- نوعی شیرینی ۱۱- برجستگی مارپیچ داخل سوراخ مهره- آگاه و بیدار- لااله الاالله گفتن- خسیس.

عمودی: ۱- نزدیکی- بخشاینده ۲- از آثار موریس مترلینگ، نویسنده بلژیکی- بخشی از بریتانیا ۳- پیش رفته- حسرت زده ۴- مقابل رویه لباس- پشتوانه مالی مطمئن برای افراد شاغل ۵- وادار به انجام کاری- بافنده ۶- دوتا الف- نیک بخت- جواب سربالا ۷- مادربزرگ- اسراف کار ۸- عقیم- پیشکش ۹- رمان مشهور شولوخف روسی- خبر رساندن ۱۰- شهری کوچک در حوالی تهران- پس غذا ۱۱- درختی جنگلی- نوعی انگور ۱۲- نامور- پایداری در انجام کاری ۱۳- هنر دفاع شخصی تایلندی- کلاه مردان مصری ۱۴- ضربه ای در تنیس روی میز- دانشگاهی قدیمی در آمریکا ۱۵- باد سرد- دایه پیامبر اکرم(ص)- شکل ظاهری ۱۶- دستوری- اسکونت ۱۷- سخن چین- امیدوار کردن ۱۸- حقیقی و واقعی- سازمان کشورهای صادر کننده نفت ۱۹- پدر بیژن در شاهنامه- سنبل الطیب ۲۰- از آثار زنده یاد امیر حسین فردی، داستان نویس ادبیات انقلاب اسلامی- فرمان سکوت.

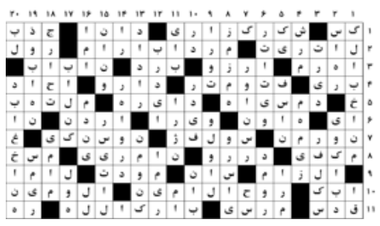

حل جدول شماره ۱۱۷

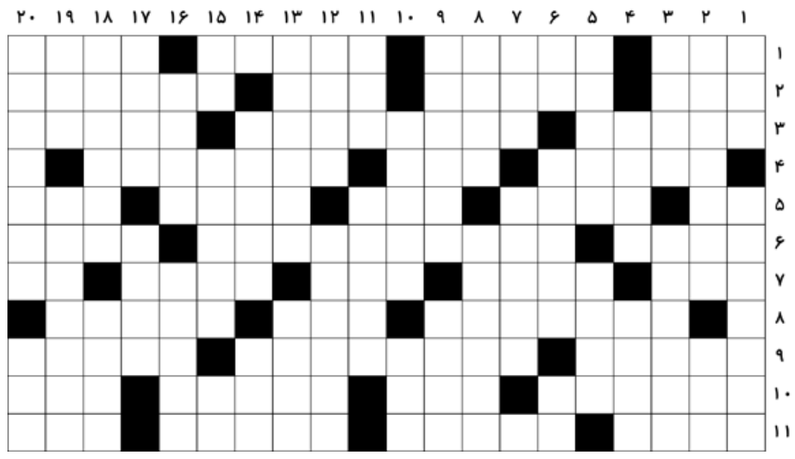

جدول متوسط [شماره ۶۸۹۲]

طراح جدول: مجید شادروح

افقی:

۱- بازیگر سریال دلنوازان- بند باز ۲- عشیره- سر- رنجور- اقبال- بیرون کشیدن و برافراشتن ۳- دریا- پایتخت اروپایی- وخیم- نابینا- درجه ای در ارتش ۴- مقابل- شادمانی- خودستایی- شهری در استان قزوین ۵- از صورت های فلکی جنوبی- با اهمیت- نقره- زیبا و دلپذیر- اتمسفر ۶- سرما- نوعی خودرو- ریگ نرم- گل نومیدی- مات ۷- از حروف الفبای انگلیسی- حقه- جد- آداب- ماده جامد، سفیدرنگ و سمّی با بوی تند که در صنایع پلاستیک کاربرد دارد ۸- اسم مصدر از باریدن- آقا- ساز- سرحد ۹- پایتخت آسیایی- جادو- ننگ- ابوالبشر- جوی خون ۱۰- ستیزه‌جو- نوبت بازی- رشد- آسمان- منها ۱۱- ماده سبزرنگ گیاه که فتوسنتز انجام می‌دهد- خالق موریانه

عمودی:

۱- حجاب- از شهرهای استان خوزستان ۲- کشت به امید باران- پیرامون- اگر برعکس شود به معنی گل و لای است ۳- پهلوان- برنامه پرطرفدار ورزشی- یقین ۴- نیتروژن- شهرت طلب ۵- از دین برگشته- نوبت ۶- برکت- سرودنظامی- روز گذشته ۷- گل سرخ- سالک- سنه ۸- پشتیبان- نابود ۹- مطایبه- تابناک ۱۰- خاطر- تخت- دل آزار کهنه ۱۱- جنس خشن- پایتخت پرو- سن ۱۲- درست و تمام- سربازنیروی دریایی ۱۳- جغد- بزم ۱۴- پایان- شیشه- کشنده بی صدا ۱۵- شانه- اکنون- پیروان ۱۶- پوست برنج- دوایر فرضی موازی باخط استوا ۱۷- تورم رگ های پا- قالب و صورت ۱۸- کابوس- گنج- چه وقت ۱۹- آینده- کشمکش- طناب ۲۰- کاهل- ژاله

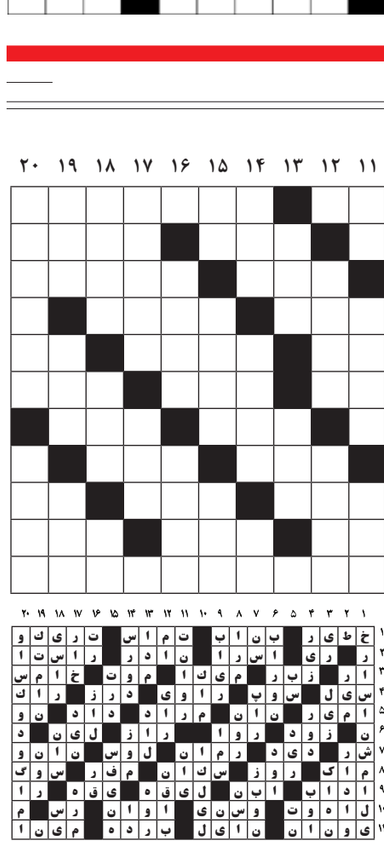

حل جدول شماره ۶۸۹۱